

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

21 січня 2021 р.

Київ

№ 31-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Відділу транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради (далі – Краматорська міська рада, Надавач), яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 36119 (вх. № 1479-ПДД від 13.05.2020), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 24.07.2020 № 06/203-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/60-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції (далі – Справа).

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 500-26.15/60-20-ДД про державну допомогу та подання з попередніми висновками від 15.01.2021 № 500-26.15/60-20-ДД/14-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 36119 (вх. № 1479-ПДД від 13.05.2020) Краматорською міською радою відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) За результатами розгляду повідомлення про державну допомогу розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 24.07.2020 № 06/203-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/60-20-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Комітету від 24.07.2020 № 500-29/06-10422 направлено копію розпорядження на адресу Краматорської міської ради. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (3) Комітет листом від 26.08.2020 № 500-29/06-11730 направив вимогу про надання додаткової інформації.
- (4) Відповідь на лист Комітету від 26.08.2020 № 500-29/06-11730 надійшла від Краматорської міської ради та зареєстрована на Порталі державної допомоги за № 1762-ПДД/4 від 23.09.2020.

- (5) Надавачем було надіслано додаткову інформацію до Справи листом від 18.11.2020 № 35/03-42/2360 (вх. № 1860-ПДД/4 від 18.11.2020).
- (6) Комітет листом від 15.01.2021 № 500-29/06-722 направив подання про попередні висновки за результатами розгляду справи від 15.01.2021 № 500-26.15/60-20-ДД/14-спр, Краматорська міська рада листом від 16.01.2021 № 35/03-42/86 (вх. № 5-06/589 від 16.01.2021) повідомила, що не має зауважень та заперечень.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (7) Краматорська міська рада (84313, м. Краматорськ, Донецька обл., вул. Машинобудівників, 23, ідентифікаційний код юридичної особи 40480762).

2.2. Отримувач підтримки

- (8) Комунальне підприємство «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» (далі – КП «КТТУ») (84331, м. Краматорськ, Донецька обл., вул. Аероклубна, 103, ідентифікаційний код юридичної особи 32576420).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (9) Метою (ціллю) підтримки є:
- сприяння окремим видам господарської діяльності;
 - придбання нових 10 одиниць автобусів та встановлення звукових інформаторів в автобусах;
 - впровадження соціальних стандартів та нормативів транспортного обслуговування;
 - автоматизація системи контролю транспортних засобів на маршрутах руху без їх зупинки із застосуванням сучасних технологій диспетчерського супутникового позиціонування (GPS-моніторинг).

2.4. Очікуваний результат

- (10) Очікуваним результатом є:
- оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів) та встановлення звукових інформаторів в автобусах;
 - забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів громадським транспортом загального користування, у тому числі пільгових категорій громадян, яким надано право на безкоштовний проїзд;
 - здійснення переходу на безготівкову оплату за проїзд у громадському транспорті;
 - підвищення рівня безпеки дорожнього руху в місті;
 - підвищення пропускної спроможності автотранспортних потоків на вулицях та дорогах міста;
 - впровадження в широке використання сучасних технологій та технічних засобів організації дорожнього руху;
 - поліпшення екологічного стану та зниження загазованості в місті;
 - підвищення системи інформування учасників дорожнього руху.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (11) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

- (12) Закон України «Про автомобільний транспорт».
- (13) Рішення Краматорської міської ради від 23.12.2019 № 64/VII-673 «Про затвердження Програми розвитку громадського транспорту і дорожньо-транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху в місті Краматорськ на 2020-2022 роки» (далі – Програма).

2.6. Форма підтримки

- (14) Капітальні трансферти.

2.7. Обсяг підтримки

- (15) Загальний обсяг підтримки – 25 000 000 грн.
З них:
2020 рік – 10 000 000 грн;
2021 рік – 7 500 000 грн;
2022 рік – 7 500 000 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (16) З 01.01.2020 по 31.12.2022.
- (17) Послуги з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом – це послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (18) Громадський пасажирський транспорт – найважливіша складова транспортного обслуговування населення. Рухливість основної частини населення, що проживає в міських районах, забезпечує громадський транспорт. Правильна організація пасажирських перевезень є невід’ємною частиною інфраструктури сучасного міста: збій в перевезеннях пасажирів паралізує виробництво, зупиняє торгівлю. Життя великих міст без пасажирського транспорту неможливе – адже й виникли великі міста головним чином завдяки розвитку громадського транспорту. Основна роль транспорту загального користування – забезпечення стійкого розвитку міста. Зокрема, порівняно з індивідуальним транспортом громадський транспорт істотно підвищує безпеку перевезень і забезпечує значне заощадження природних і фінансових ресурсів.
- (19) Метою Програми є підвищення якості надання послуг із пасажирських перевезень, оптимізація маршрутної мережі громадського транспорту міста, зниження кількості дорожньо-транспортних пригод, запобігання дорожньому травматизму, зміцнення дисципліни на дорогах та вулицях міста, посилення безпеки дорожнього руху, вжиття заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють аварійності на дорогах, захисту життя і здоров’я учасників дорожнього руху, досягнення належного рівня фінансового і матеріально-технічного забезпечення у сфері безпеки дорожнього руху.
- (20) Відповідно до Статуту підприємства, затвердженого рішенням Краматорської міської ради від 23.12.2019 № 64/VII-672 (далі – Статут), уповноваженим органом управління підприємством є Відділ транспорту, зв’язку та енергетики Краматорської міської ради; засновником – Краматорська міська рада Донецької області. КП «КТТУ» є комунальним унітарним підприємством.

- (21) Відповідно до пункту 1 розділу III Статуту головною метою підприємства є ведення господарської, виробничо-технічної, комерційної, інвестиційної та іншої діяльності, спрямованої на надійне та безперебійне забезпечення споживачів послугами авто- та електротранспорту, високого рівня культури обслуговування пасажирів, санітарного стану та збереження закріпленого майна, а також досягнення економічних і соціальних результатів – отримання прибутку та збільшення на цій основі матеріально-технічної бази підприємства за умови дотримання інтересів членів трудового колективу, а також територіальної громади міста Краматорська.
- (22) Відповідно до пункту 2 розділу III Статуту КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів міським електричним транспортом та внутрішні перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування.
- (23) Відповідно до пункту 1 розділу IV Статуту майно КП «КТТУ» є комунальною власністю територіальної громади міста Краматорська й закріплено за ним на праві господарського відання.
- (24) Основними проблемами транспортної системи міста Краматорськ є:
- недостатня кількість маршрутів від центра до віддалених районів;
 - відсутність чіткого механізму збору даних про кількість перевезених пасажирів пільгових категорій.
- (25) Капітальні трансферти (за КЕКВ 3210) спрямовані на поповнення статутного капіталу КП «КТТУ», а саме: на оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах.
- (26) Програмою передбачено придбання 10 автобусів, обладнаних елементами доступності для осіб з інвалідністю (низький рівень підлоги, зовнішні інформатори про номер і кінцеві зупинки маршруту, текстові й звукові системи в салоні для оголошення зупинок).
- (27) Фінансування здійснюватиметься через Управління Державної казначейської служби України в місті Краматорськ Донецької області, кошти надаватимуться згідно з розрахунком та заявою підприємства-отримувача, затвердженого плану асигнувань на рік, за умови погодження головного розпорядника (Відділ транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради).
- (28) КП «КТТУ» надає такі платні послуги:
- здача в оренду майна;
 - рекламні послуги (внутрішні та зовнішні);
 - послуги автотранспорту стороннім організаціям та населенню;
 - надання населенню послуг із перевезення пасажирів електро- та автотранспортом.
- (29) КП «КТТУ» не бере участі в інших тендерах щодо надання послуг, на які виділяється державна підтримка, за межами території компетентного місцевого органу. Підприємство не обслуговує приміські, міжміські та міжобласні маршрути.
- (30) КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів наземним пасажирським автотранспортом на таких маршрутах:
- № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС»;
 - № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка»;

- № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа»;
 - № 16А «с. Городецино – м-н «Лазурний».
- (31) Краматорська міська рада повідомила, що КП «КТТУ», яке здійснює перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську, було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішень Виконавчого комітету Краматорської міської ради про проведення конкурсу з перевезення пасажирів міськими автобусними маршрутами загального користування в місті Краматорську:
- від 02.08.2017 № 550 згідно з протоколом від 19.07.2017 № 1/2017 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС»; № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка»; № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа»;
 - від 06.02.2019 № 99 згідно з протоколом від 15.01.2019 № 1/2019 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 16А «с. Городецино – м-н «Лазурний».
- (32) Договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську:
- від 04.08.2017 № 9-2017 укладено строком на 3 роки з 04 серпня 2017 року до 03 серпня 2020 року та додатковою угодою від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 продовжено термін дії договору на 1 рік до 31 грудня 2021 року;
 - від 07.02.2019 № 1-2019 укладено строком на 3 роки з 07 лютого 2019 року до 06 лютого 2022 року.
- (33) Амортизаційні нарахування щодо використання рухомого складу (автобуси) включені до тарифу на перевезення пасажирів наземним транспортом.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (34) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (35) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

3.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (36) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих

загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки (далі – ПЗЕІ).

- (37) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (38) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (39) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (40) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (41) Відповідно до статті 262 (4) Угоди, підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (42) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального

економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.

- (43) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (44) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (45) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (46) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (далі – Рішення у справі *Altmark*), умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію. Проте державне фінансування, призначене для надання міських, замських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.
- (47) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії),

метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за ПЗЕІ.

- (48) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (49) Відповідно до пунктів 45-46 Повідомлення Комісії, поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.
- (50) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (51) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Грунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (52) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (53) Відповідно до пунктів 54 - 55 Повідомлення, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (54) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладання зобов'язань із надання ПЗЕІ.

- (55) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (56) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат типового суб'єкта господарювання під час надання таких послуг.
- (57) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.

3.2. Вимоги (критерії допустимості) компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (58) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент).
- (59) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю публічної послуги.
- (60) Статтею 1 Регламенту встановлено, що компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.
- (61) Відповідно до статті 2 Регламенту:
- договір на публічну послугу означає один або більше юридично обов'язкових актів, що підтверджують угоду між компетентним органом та оператором публічних послуг щодо доручення цьому оператору публічних послуг управління та експлуатації послуг громадського пасажирського транспорту, що підпадають під зобов'язання з надання публічних послуг; залежно від законодавства держави-члена, договір може також складатися з рішення, прийнятого компетентним органом у формі індивідуального законодавчого чи регуляторного акта, або містити умови, за яких компетентний орган сам надає послуги або доручає надання таких послуг внутрішньому оператору;

- загальне правило означає захід, який застосовується без дискримінації до всіх послуг громадського пасажирського транспорту одного типу в певній географічній області, за яку відповідає компетентний орган;
 - компенсація за надання публічних послуг означає будь-яку вигоду, у тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання публічних послуг або пов'язаних із періодом, у якому ці послуги надавалися;
 - громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (62) Статтею 3 Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати публічні послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. Контракт про надання публічних послуг та загальні правила повинні визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.
- (63) Пунктом 2 додатка до Регламенту передбачено, що компенсація не може перевищувати суму, що відповідає чистому фінансовому ефекту, еквівалентному загальному впливу, позитивному чи негативному, дотриманню зобов'язання щодо надання послуг загального економічного інтересу на витрати та дохід оператора, який надає такі послуги.
- (64) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання публічних послуг та загальні правила повинні містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо публічних послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.
- (65) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничним чи іншим рейковим транспортом.
- (66) Пунктом 2 статті 5 Регламенту встановлено, зокрема, що будь-який компетентний орган місцевої влади, що забезпечує надання публічних послуг, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту чи доручати надання публічних послуг відокремленим підприємствам, щодо яких орган місцевої влади здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів.

Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується наступне:

- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями чи індивідуальними управлінськими рішеннями;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь в тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (67) Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком. Така компенсація звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108 (3) Договору про заснування Європейського Співтовариства.
- (68) Відповідно до Регламенту компенсація витрат підприємства, пов'язана з виконанням договору про надання послуг громадського транспорту, повинна розраховуватися відповідно до норм, встановлених у додатку до Регламенту.
- (69) Отже, беручи до уваги зобов'язання України, передбачені статтею 264 Угоди, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського Суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання є сумісною із наданням послуг загального економічного інтересу, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати публічні послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання, необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;
 - тривалість дії договору не перевищує 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту;
 - у разі укладення прямого договору між підконтрольним підприємством та органом місцевого самоврядування, підприємство не бере участі в конкурентних процедурах для укладення договорів на надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.

4. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

4.1. Віднесення послуг громадського транспорту до ПЗЕІ

- (70) Відповідно до визначення ПЗЕІ, наведеного в Законі, до ПЗЕІ можуть бути віднесені

послуги, які відповідають таким умовам:

- пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян;
 - не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (71) Роз'яснення термінів, що використовуються в частині другій глави 10 Угоди, наведено в додатку XXIII до глави 10 Угоди. Пунктом «с» додатка XXIII визначено, що термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес» визначає економічну діяльність, яку органи державної влади визначають як таку, що має особливу важливість для громадян і яка не могла б здійснюватися (або здійснювалася б за інших умов) у разі відсутності державного втручання. Ця діяльність має особливі характеристики порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності.
- (72) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на міських автобусних маршрутах загального користування покладається на виконавчий орган сільської, селищної, міської ради відповідного населеного пункту. Відповідно до вимог цього Закону відносини між органами місцевого самоврядування та перевізниками мають договірний характер.
- (73) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про автомобільний транспорт» тарифна політика на автомобільному транспорті має задовольняти підприємницький інтерес, забезпечувати розвиток автомобільного транспорту, стимулювати впровадження новітніх технологій перевезень, застосування сучасних типів транспортних засобів, а також сприяти вирішенню таких завдань:
- збільшення можливостей суб'єктів господарювання щодо забезпечення потреб споживачів у послугах, залучення інвестицій у розвиток автомобільного транспорту та досягнення сталих економічних умов роботи;
 - стимулювання конкуренції та появи нових суб'єктів господарювання, які належать до автомобільного транспорту;
 - забезпечення балансу між платоспроможним попитом на послуги та обсягом витрат на їх надання;
 - забезпечення стабільності, прозорості та прогнозованості тарифів.
- (74) Відповідно до статті 11 Закону України «Про автомобільний транспорт» надання соціально значущих послуг автомобільного транспорту здійснюється відповідно до законодавства з питань поставки продукції для державних потреб. Соціально значущими послугами автомобільного транспорту є послуги з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування за визначеними уповноваженими органами тарифами та на пільгових умовах відповідно до законодавства.
- (75) Згідно зі статтею 15 Закону України «Про автомобільний транспорт» розвиток автомобільного транспорту забезпечується підтримкою органів державної влади шляхом створення умов для:
- надання соціально значущих послуг такого транспорту;
 - придбання транспортних засобів та їх технічного обслуговування і ремонту;
 - стимулювання розвитку ринку відповідних послуг.
- (76) Згідно зі статтею 29 Закону України «Про автомобільний транспорт» органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за

регульованими тарифами, компенсацію відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт».

- (77) Відповідно до статті 37 Закону України «Про автомобільний транспорт» пільгові перевезення пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, забезпечують автомобільні перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. При цьому автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, **забороняється відмовлятися від пільгового перевезення.**
- (78) Відповідно до пункту 1 розділу IV Статуту майно КП «КТТУ» є комунальною власністю територіальної громади міста Краматорська й закріплено за ним на праві господарського відання.
- (79) Капітальні трансферти (за КЕКВ 3210) спрямовані на поповнення статутного капіталу КП «КТТУ», а саме: на оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах.
- (80) Враховуючи викладене та з урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме автотранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.
- (81) Отже, надання підтримки КП «КТТУ» у вигляді капітальних трансфертів для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, є компенсацією витрат, які пов'язані з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

4.2. Оцінка заходу державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

- (82) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (83) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:
- *суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені.*
Зобов'язання КП «КТТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договорами на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорськ від 04.08.2017 № 9-2017 (протягом строку дії договору з 04 серпня 2017 року до 03 серпня 2020 року) та додатково угодою від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 (з 04 серпня 2017 року

до 31 грудня 2021 року); від 07.02.2019 № 1-2019 (протягом строку дії договору з 07 лютого 2019 року до 06 лютого 2022 року). Зокрема, договори містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, та термін дії договорів.

Надавач повідомив, що відповідно до пункту 53 постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» Краматорська міська рада може продовжити дію договору, який укладається за результатами конкурсу, строком до 5 років. Згідно із зазначеним була укладена додаткова угода від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування з КП «КТТУ».

Отже, вимогу критерію дотримано:

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Краматорська міська рада не надала інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об'єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано:

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*

Краматорська міська рада не повідомила, що планує розробку Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до Регламенту, та не надала підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку.

Отже, вимогу критерію не дотримано:

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.*

Краматорська міська рада повідомила, що КП «КТТУ», яке здійснює перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську, було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішень Виконавчого комітету Краматорської міської ради про проведення конкурсу з перевезення пасажирів міськими автобусними маршрутами загального користування в місті Краматорську:

- від 02.08.2017 № 550 згідно з протоколом від 19.07.2017 № 1/2017 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС»; № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка»; № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа»;
- від 06.02.2019 № 99 згідно з протоколом від 15.01.2019 № 1/2019 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 16А «с. Городещино – м-н «Лазурний».

- (84) Договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську:

- від 04.08.2017 № 9-2017 укладено строком на 3 роки з 04 серпня 2017 року до 03 серпня 2020 року та додатковою угодою від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 продовжено термін дії договору на 1 рік до 31 грудня 2021 року;
- від 07.02.2019 № 1-2019 укладено строком на 3 роки з 07 лютого 2019 року до 06 лютого 2022 року.
Отже, вимогу критерію дотримано.

- (85) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.
- (86) Краматорська міська рада не надала достатніх обґрунтувань того, що розмір компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом, що вона є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.
- (87) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

4.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

4.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (88) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (89) Відповідно до Статуту КП «КТТУ» є юридичною особою, користується закріпленим за ним майном на праві господарського відання, має право вступити у господарські, цивільні та адміністративні правовідносини з юридичними та фізичними особами. Підприємство має самостійний баланс, рахунки в установах банку, печатку, штампи, бланки зі своїм найменуванням.
- (90) КП «КТТУ», якому надається державна підтримка у формі капітальних трансфертів для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

- (91) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (92) Розподіл бюджетних коштів за напрямками здійснює головний розпорядник бюджетних коштів з урахуванням поданих одержувачем бюджетних коштів обґрунтувань потреби в коштах і детальних розрахунків витрат, визначених на підставі норм та нормативів, чинних тарифів, штатної чисельності та умов оплати праці працівників.
- (93) Отже, надання підтримки КП «КТТУ» для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету міста Краматорська, тобто за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (94) Повідомлена підтримка спрямована КП «КТТУ» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, що здійснює перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування.
- (95) Надання компенсації одному суб'єкту господарювання є вибірковою та встановлює для нього перевагу серед інших суб'єктів господарювання, що працюють на ринку надання послуг із перевезень пасажирів у місті Краматорську.
- (96) Відповідно до інформації, наданої в рамках розгляду справи, КП «КТТУ» не є єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринку із перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Надавач надав перелік суб'єктів господарювання, які також здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Краматорську та конкурують із КП «КТТУ».
- (97) Отже, у результаті отримання повідомленої фінансової підтримки КП «КТТУ» набуває переваг, що недоступні іншим суб'єктам господарювання у звичайних ринкових умовах.

4.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (98) Підтримка надається КП «КТТУ», тобто одному суб'єкту господарювання, який здійснює діяльність на ринку надання послуг із перевезень пасажирів у місті Краматорську. Державна підтримка КП «КТТУ» надає йому переваг, які покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами

господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.

- (99) Водночас, відповідно до інформації, наявної в Комітеті, частка ринку з перевезень пасажирів автомобільним транспортом, яка належить КП «КТТУ» у місті Краматорську, становить 60 відсотків.
- (100) Отже, державна підтримка КП «КТТУ» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, спотворює економічну конкуренцію.

4.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (101) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «КТТУ» за рахунок місцевих ресурсів, на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, зокрема оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, є **державною допомогою у розумінні Закону.**

4.4. Оцінка допустимості державної допомоги

- (102) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.
- (103) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС поняття ПЗЕІ, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, перевезення пасажирів громадським транспортом, а саме автотранспортом, пов'язане із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної допомоги та є послугами загального економічного інтересу, і така державна допомога може бути визнана допустимою відповідно до частини першої статті 6 Закону.
- (104) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовується Регламент.
- (105) *Відповідно до статті 1 Регламенту компетентні органи держав-членів покладають зобов'язання або укладають договори про надання публічних послуг, відшкодовують операторам публічних послуг понесені витрати та/або надають ексклюзивні права у відповідь на виконання зобов'язань з надання публічної послуги.*
- (106) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір з переможцем конкурсу органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування укладають на термін від трьох до п'яти років.

- (107) Статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах.
- (108) Згідно зі статтею 44 Закону України «Про автомобільний транспорт» організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.
- До обов'язкових умов конкурсу на перевезення пасажирів належать:**
- визначена органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування обґрунтована структура парку автобусів, що працюватимуть на маршруті загального користування, за пасажиромісткістю, класом, технічними та екологічними показниками;
 - державні соціальні нормативи у сфері транспортного обслуговування населення.
- (109) Відповідно до пункту 5 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів автобусним маршрутом загального користування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081, **метою визначення автомобільного перевізника на конкурсних засадах є, зокрема, саме забезпечення виконання соціально значущих перевезень.**
- (110) Відповідно до інформації, отриманої в рамках розгляду Справи, Краматорська міська рада повідомила, що КП «КТТУ», яке здійснює перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську, було обрано на конкурсних засадах відповідно до рішень Виконавчого комітету Краматорської міської ради про проведення конкурсу з перевезення пасажирів міськими автобусними маршрутами загального користування в місті Краматорську:
- від 02.08.2017 № 550 згідно з протоколом від 19.07.2017 № 1/2017 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС»; № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка»; № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа»;
 - від 06.02.2019 № 99 згідно з протоколом від 15.01.2019 № 1/2019 та визначення КП «КТТУ» переможцем конкурсу з перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 16А «с. Городещино – м-н «Лазурний».
- (111) За результатами проведеного конкурсу Виконавчий комітет Краматорської міської ради укладено з КП «КТТУ» договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську від 04.08.2017 № 9-2017 (протягом строку дії договору з 04 серпня 2017 року до 03 серпня 2020 року) та додатковою угодою від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 (з 04 серпня 2017 року до 31 грудня 2021 року); від 07.02.2019 № 1-2019 (протягом строку дії договору з 07 лютого 2019 року до 06 лютого 2022 року). Зокрема, договори містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, та термін дії договорів, що відповідає статті 44 Закону України «Про автомобільний транспорт». Перелік маршрутів, на яких КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом:
- відповідно до договору, укладеного від 04.08.2017 № 9-2017, КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС»;
 - відповідно до договору, укладеного від 04.08.2017 № 9-2017, КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка»;

- відповідно до договору, укладеного від 04.08.2017 № 9-2017, КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа»;
 - відповідно до договору, укладеного від 07.02.2019 № 1-2019, КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів на міському автобусному маршруті № 16А «с. Городещино – м-н «Лазурний».
- (112) Договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську:
- від 04.08.2017 № 9-2017 укладено строком на 3 роки з 04 серпня 2017 року до 03 серпня 2020 року та додатковою угодою від 05.08.2020 № 1 до договору від 04.08.2017 № 9-2017 продовжено термін дії договору на 1 рік до 31 грудня 2021 року;
 - від 07.02.2019 № 1-2019 укладено строком на 3 роки з 07 лютого 2019 року до 06 лютого 2022 року.
- (113) Зобов'язання КП «КТТУ» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про автомобільний транспорт», Статутом та Договорами, що відповідає нормам статті 1 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (114) ***Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання публічних послуг та загальні правила повинні містити:***
- ***чітко визначені зобов'язання щодо публічних послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;***
 - ***параметри, на підставі яких розраховується компенсація та наявність будь-яких ексклюзивних прав;***
 - ***характер та ступінь наданих виключних прав у спосіб, що запобігає надмірній компенсації, зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні публічні послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;***
 - ***механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.***
- (115) Договори на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорськ від 04.08.2017 № 9-2017 та від 07.02.2019 № 1-2019 містять чіткий перелік маршрутів, на яких КП «КТТУ» здійснює перевезення пасажирів автомобільним транспортом, та термін дії.
Проте договори не містять параметрів, на підставі яких розраховується компенсація механізму для уникнення й повернення надмірної компенсації, що не відповідає нормам статті 4 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано частково.
- (116) ***Підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського***

транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади, відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту.

- (117) КП «КТТУ» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, які проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (118) *Відповідно до вимог пункту 5 додатка до Регламенту для підвищення прозорості та уникнення перехресного субсидювання, коли суб'єкт господарювання не тільки здійснює перевезення пасажирів громадським транспортом, але й займається іншими видами діяльності, рахунки щодо надання послуг з перевезення пасажирів повинні бути відокремлені.*
- (119) Відповідно до інформації, отриманої під час розгляду Справи, бюджетні кошти КП «КТТУ» надходять на розрахунковий рахунок, відкритий в Управлінні Державної казначейської служби України міста Краматорська та перераховуються на покриття витрат на виплату заробітної плати та оплату електричної енергії. Підприємство має поточні рахунки, відкриті в акціонерному товаристві комерційному банку «Приватбанк» та акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України» для ведення господарської діяльності.
- (120) Отримувач веде бухгалтерський облік за кожним видом діяльності окремо, що забезпечує належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна допомога.
- (121) На підприємстві два види транспорту: тролейбус і автобус. За кожним видом ведеться окремий бухгалтерський облік щодо доходів і витрат підприємства. Усі первинні документи оформлюються окремо, на оплату праці оформлюються окремі відомості, договори на послуги та придбання товарно-матеріальних цінностей також оформлюються окремо за витратами, які належать до витрат за рахунок державної підтримки та витрат за рахунок власних надходжень. Для обліку використання робочого часу працівників застосовується таблиць обліку робочого часу, в який вносяться відомості про відпрацьований час, надурочні години, запізнення та неявки на роботу.
Отже, вимогу Регламенту дотримано.
- (122) *Згідно зі статтею 9 Регламенту компенсація за послуги громадського пасажирського транспорту або виплата за дотримання тарифних зобов'язань, сплачених відповідно до норм Регламенту, є сумісною із спільним ринком.*
- (123) Надавач повідомив, що тариф на проїзд у КП «КТТУ» формується на підставі методики розрахунку тарифу на послуги пасажирського автомобільного транспорту (автобуси), затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 № 1175; до розрахунку тарифу на перевезення пасажирів наземним пасажирським транспортом включені суми амортизаційних відрахувань.
Отже, вимогу Регламенту дотримано частково.
- (124) *Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, розрахунок компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, повинен розраховуватись відповідно до Методики згідно з вимогами додатка до Регламенту.*

- (125) Краматорська міська рада не повідомила, що планує розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (126) Оскільки відсутній механізм розрахунку компенсації та параметри для визначення компенсації, уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації у відповідному нормативно-правовому та/або розпорядчому акті, така компенсація не може бути належним чином розрахована й перевірена.
Отже, вимогу Регламенту не дотримано.
- (127) Отже, вимоги та норми Регламенту дотримано не в повному обсязі.
- (128) Враховуючи викладене, державна допомога у формі капітальних трансфертів на компенсацію витрат за ПЗЕІ для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту КП «КТТУ» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, що виділяється на підставі рішення Краматорської міської ради від 23.12.2019 № 64/VII-673 «Про затвердження Програми розвитку громадського транспорту і дорожньо-транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху в місті Краматорськ на 2020-2022 роки» комунальному підприємству «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» на період з 01.01.2020 по 31.12.2022 у сумі 25 000 000 (двадцять п'ять мільйонів) гривень, є допустимою для конкуренції за умови виконання Відділом транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради таких зобов'язань:
- 1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:
 - параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом (автобусами), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
 - заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;
 - 2) забезпечити використання придбаних 10 автобусів виключно на маршрутах:
 - № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 16А «с. Городещино – м-н «Лазурний» протягом строку дії договору від 07.02.2019 № 1-2019;
 - 3) забезпечити невиключення амортизаційних нарахувань за придбані 10 автобусів під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів

автомобільним транспортом у місті Краматорську для комунального підприємства «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані автобуси будуть передані комунальному підприємству «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» на безкоштовній основі та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, на транспортні засоби та техніку, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» таких амортизаційних нарахувань;

- 4) забезпечити повернення придбаних 10 автобусів Відділу транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради після закінчення терміну дії договорів на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську від 04.08.2017 № 9-2017 та від 07.02.2019 № 1-2019.

(129) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

(130) На подання з попередніми висновками від 15.01.2021 № 500-26.15/60-20-ДД/14-спр Краматорська міська рада листом від 16.01.2021 № 35/03-42/86 (вх. № 5-06/589 від 16.01.2021) повідомила, що не має зауважень та заперечень.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, на підставі інформації, наданої Відділом транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі капітальних трансфертів на компенсацію витрат за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту комунального підприємства «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, що виділяється на підставі рішення Краматорської міської ради від 23.12.2019 № 64/VII-673 «Про затвердження Програми розвитку громадського транспорту і дорожньо-транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху в місті Краматорськ на 2020-2022 роки» комунальному підприємству «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» на період з 01.01.2020 по 31.12.2022 у сумі 25 000 000 (двадцять п'ять мільйонів) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що державна допомога у формі капітальних трансфертів на компенсацію витрат за надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, для забезпечення надання якісних послуг із перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, оновлення та збільшення кількості рухомого складу автотранспорту комунального підприємства «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» (10 автобусів), придбання та встановлення звукових інформаторів в автобусах, що

виділяється на підставі рішення Краматорської міської ради від 23.12.2019 № 64/VIІ-673 «Про затвердження Програми розвитку громадського транспорту і дорожньо-транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху в місті Краматорськ на 2020-2022 роки» комунальному підприємству «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» на період з 01.01.2020 по 31.12.2022 у сумі 25 000 000 (двадцять п'ять мільйонів) гривень, є **допустимою** для конкуренції **за умови виконання** Відділом транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради таких зобов'язань:

- 1) розробити та затвердити нормативно-правовий або розпорядчий акт (Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами), в якому повинні бути чітко визначені:
 - параметри, на підставі яких розраховується та переглядається компенсація за надання послуг із перевезення пасажирів автомобільним транспортом (автобусами), враховуючи, що сума компенсації не повинна перевищувати суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними витратами та отриманими доходами суб'єкта господарювання при наданні вказаних послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку; крім того, необхідно врахувати структуру та розмір тарифів, установлених відповідно до законодавства;
 - заходи щодо уникнення та повернення компенсації у випадку надання надмірної компенсації;
- 2) забезпечити використання придбаних 10 автобусів виключно на маршрутах:
 - № 2а «с. Веселе – ПАТ «ЕМСС» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 5а «с. Веселе – с. Ясногорка» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 11 «с. Біленьке – привокзальна площа» протягом строку дії договору від 04.08.2017 № 9-2017;
 - № 16А «с. Городещино – м-н «Лазурний» протягом строку дії договору від 07.02.2019 № 1-2019;
- 3) забезпечити невключення амортизаційних нарахувань за придбані 10 автобусів під час розрахунку в майбутньому вартості нового тарифу на перевезення пасажирів автомобільним транспортом у місті Краматорську для комунального підприємства «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління», або коригування наявного тарифу, у зв'язку з тим, що придбані автобуси будуть передані комунальному підприємству «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» на безкоштовній основі та в разі включення амортизаційних нарахувань у вартість перевезення пасажирів автомобільним транспортом, на транспортні засоби та техніку, які придбано (або оновлено) за кошти державної допомоги, забезпечити повернення комунальним підприємством «Краматорське трамвайно-тролейбусне управління» таких амортизаційних нарахувань;
- 4) забезпечити повернення придбаних 10 автобусів Відділу транспорту, зв'язку та енергетики Краматорської міської ради після закінчення терміну дії договорів на перевезення пасажирів на міських автобусних маршрутах загального користування в місті Краматорську від 04.08.2017 № 9-2017 та від 07.02.2019 № 1-2019.

3. Надавач державної допомоги зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, до 31.07.2021.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА